

**I Liceum Ogólnokształcące
im. Stanisława Dubois
w Koszalinie**

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z CHEMII**

Koszalin, 2024

1. Założenia ogólne.

Przedmiotowe zasady oceniania są zgodne ze Wewnątrzszkolnym Ocenianiem (WO), zawartym w Statucie I LO w Koszalinie, aktualnie obowiązującymi programami nauczania chemii oraz przepisami prawa oświatowego.

2. Ocenianie bieżące.

2.1 Czynności ucznia podlegające ocenianiu opisane skrótowo za pomocą liter:

- a) wypowiedzi ustne - O,
- b) aktywność ucznia na lekcji - A,
- c) prace pisemne sprawdzające: sprawdzian - S, praca klasowa - PK, kartkówka - K,
- e) rozwiązywanie zadań rachunkowych przy tablicy - Z
- f) wykonywanie ćwiczeń laboratoryjnych - Ćw
- g) sporządzanie sprawozdań z wykonywanych ćwiczeń i pokazów – Spr.
- h) prezentacje w klasie (referat) - R
- i) wykonywanie i prezentowanie zadań domowych - D
- j) praca zdalna – PZ
- k) karta pracy ucznia na lekcji – KP

2.2. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.

Pisemne formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

- a) prace klasowe – podsumowanie działu lub jego części – zapowiedziane z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, w klasie sprofilowanej jedna praca w semestrze powinna mieć charakter pracy maturalnej
- b) sprawdziany – podsumowanie części działu – zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem (20-45 minut)
- c) kartkówki – formy sprawdzenia stopnia opanowania bieżącego materiału realizowanego na ostatnich lekcjach (20 minut),
- d) pisemne prace domowe,
- e) zadania i obliczenia chemiczne,
- f) referaty,
- g) sprawozdania z ćwiczeń i pokazów laboratoryjnych,
- h) postępy w pracy zdalnej w postaci zadań i obliczeń chemicznych
- i) karta pracy - ocenie podlega prawidłowość jej wykonania, samodzielność, tempo pracy

Ustne formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

- a) wypowiedź ustna przy tablicy obejmująca bieżące zagadnienia realizowane na ostatnich jednostkach lekcyjnych oraz wiadomości i umiejętności uznawane za elementarne w chemii.
- b) wypowiedź ustna w trakcie lekcji traktowana jako aktywność ucznia,
- c) rozwiązywanie zadania na tablicy w trakcie lekcji,
- d) referat lub prezentacja na dany temat.

2.3. Kryteria oceniania.

Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

Każda ocena z odpowiedzi ustnej z chemii powinna obejmować zagadnienia z trzech ostatnio realizowanych jednostek lekcyjnych oraz zawierać wybrane zagadnienia - uznane za elementarne w nauczaniu chemii:

- umiejętność posługiwania się układem okresowym pierwiastków,
- umiejętność wykonywania prostych obliczeń chemicznych oraz o podwyższonym stopniu trudności
- umiejętność opisu doświadczenia chemicznego lub odczytywania schematu doświadczenia,
- umiejętność zapisania i uzupełniania równań reakcji za pomocą symboli i wzorów chemicznych,
- umiejętność posługiwania się wiedzą chemiczną w życiu codziennym.

Kryteria samodzielności odpowiedzi	Ocena
Bezblędna, samodzielna, całkowita, dotycząca nietypowych problemów, łącząca teorie chemiczne z innymi dziedzinami nauki.	celująca

Bezbłędna, samodzielna, całkowita – uczeń bez pomocy nauczyciela potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do poprawnej odpowiedzi lub rozwiązania zadania, umiejętnie łączy wiadomości z różnych działów chemii, wyciąga wnioski uogólniające.	bardzo dobra
Samodzielna, niepełna – uczeń odpowiada lub rozwiązuje zadanie z pomocą kilku drobnych wskazówek, poprawnie interpretuje wykresy sporządzone przy odpowiedzi.	dobra
Z błędami, samodzielna, niepełna – z pomocą zasadniczych podpowiedzi i wskazówek.	dostateczna
Z błędami, niepełna z pomocą zasadniczych podpowiedzi i pytań pomocniczych nauczyciela.	dopuszczająca
Brak odpowiedzi, odpowiedź niesamodzielna - nie potrafi wykorzystać podpowiedzi, wskazówek i pytań pomocniczych.	niedostateczna

Przy ocenie prac pisemnych przyjmuje się następującą skalę:

Ocena	Progi procentowe
niedostateczny	0% - 39%
dopuszczający	40% - 54%
dostateczny	55% - 69%
dobry	70% - 84%
bardzo dobry	85% - 95%
celujący	96% - 100%

2.4. Pozostałe ustalenia.

- Oceny z chemii są jawne.
- Nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić prace i ocenić w terminie: do trzech tygodni – prace klasowe, do 2 tygodni – sprawdziany, do tygodnia – kartkówki. Z powodu dni ustawowo wolnych od pracy lub choroby nauczyciela termin ten zostaje przedłużony o te dni.
- Następną pracę klasową może nauczyciel przeprowadzić dopiero wtedy, gdy oddane zostaną prace wcześniejsze.
- Informacje o stopniu opanowania wiedzy i umiejętności ucznia za wypowiedzi ustne uczniów otrzymuje bezpośrednio po dokonaniu oceny przez nauczyciela.
- Oceny niedostateczne z prac klasowych i sprawdzianów mogą być poprawiane. Termin poprawy pracy klasowej w formie pracy pisemnej jest wspólny dla wszystkich uczniów. Po uzgodnieniu z nauczycielem możliwe jest również poprawianie innych ocen z prac pisemnych w sytuacjach szczególnych (np. choroby) – w postaci pracy pisemnej.
- Korzystanie ze ściągniętych podpowiedzi oraz wszelkich urządzeń elektronicznych, umożliwiających połączenie z Internetem podczas prac klasowych, sprawdzianów i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności wymagających samodzielnej pracy skutkuje oceną niedostateczną.
- Uczeń ma prawo zgłoszenia do nieprzygotowania do lekcji chemii na początku lekcji. W klasach realizujących program nauczania w zakresie rozszerzonym są to dwa nieprzygotowania w semestrze, w klasach p o zakresie podstawowym – jedno nieprzygotowanie w semestrze.

3. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.

W wyniku realizacji programu uczeń powinien w zakresie wiedzy i umiejętności:

- znać podstawowe pojęcia chemiczne;
- znać podstawy budowy materii i umieć je wykorzystać do interpretacji otaczających go zjawisk;
- posługiwać się symboliką chemiczną w zakresie chemii organicznej i nieorganicznej;
- znać właściwości podstawowych związków chemicznych i umieć je odnieść do życia codziennego;
- wykonywać proste obliczenia stechiometryczne z zastosowaniem mola i masy molowej;
- wykonywać obliczenia z użyciem stężenia molowego i procentowego;
- umieć się posługiwać pojęciem aktywności pierwiastka lub związku;
- umieć zaprojektować i wykonać proste doświadczenia chemiczne;
- umieć wyszukać potrzebne informacje w podręczniku lub innych dostępnych źródłach (prasa, radio, telewizja, Internet, programy komputerowe);

- umieć wykorzystać informacje dotyczące substancji chemicznych i świadomie się nimi posługiwać;

W wyniku realizacji programu uczeń powinien w zakresie postaw i zachowań:

- przestrzegać przepisów BHP podczas przeprowadzania ćwiczeń laboratoryjnych;
- wykazywać dociekliwość poznawczą;
- świadomie dbać o swoje otoczenie i środowisko, reprezentując postawę proekologiczną;
- dbać o własne zdrowie, jak też o zdrowie współpracujących kolegów;
- szanować zdanie innych, ale też potrafić bronić własnych poglądów.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w zakresie rozszerzonym wiadomości i umiejętności określone programem oraz rozwiązuje zadania i problemy o podwyższonym stopniu trudności;
- może posiadać dodatkowe osiągnięcia np.: sukcesy w konkursach chemicznych i olimpiadzie przedmiotowej;

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem;
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach;
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np.: układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień;
- potrafi zaprojektować prosty eksperyment;
- potrafi bezpiecznie przeprowadzić proste eksperymenty chemiczne;
- potrafi biegle pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznej;

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów;
- potrafi bezpiecznie przeprowadzić proste eksperymenty chemiczne;
- potrafi pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznej;
- potrafi korzystać z układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy chemicznej;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w zakresie podstawowym te wiadomości i umiejętności określone podstawą programową, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania, z pomocą nauczyciela typowych zadań rachunkowych, ćwiczeń lub problemów;
- potrafi korzystać, z pomocą nauczyciela, z takich źródeł wiedzy jak: układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice i je interpretować;
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonać doświadczenia chemiczne;
- z pomocą nauczyciela potrafi pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznej;

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia;
- rozwiązuje, z pomocą nauczyciela, typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności;
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać bardzo proste eksperymenty chemiczne, pisać proste wzory chemiczne i proste równania chemiczne.

W stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obniża się wymagania według wskazań znajdujących się w opinii lub orzeczeniu poradni specjalistycznej. Nauczyciel w zależności od tempa pracy ucznia, liczby popełnianych błędów i stopnia trudności rozwiązywanych zadań, może w sposób elastyczny wystawić ocenę według przyjętej w szkole skali ocen.

4. Ocenianie klasyfikacyjne (śródroczne i roczne).

4.1 Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna **nie jest średnią arytmetyczną** ocen cząstkowych. Jest ona ustalana w oparciu o ocenę wiedzy i umiejętności ucznia w całym roku szkolnym, w obu półroczach.

1. Podstawą klasyfikacji jest uzyskanie przez ucznia na lekcjach chemii:

a) w wymiarze 1 godziny tygodniowo - co najmniej 2 ocen

- b) w wymiarze 2 godzin tygodniowo - co najmniej 3 ocen
- c) w wymiarze 3 godzin tygodniowo - co najmniej 4 ocen
- d) w wymiarze 4 godzin tygodniowo - co najmniej 4 ocen

4.2 Oceny cząstkowe mają różnią się ważnością

a) oceny pierwszej kategorii dotyczące:

- prac klasowych i sprawdzianów
- samodzielnej lub zespołowej pracy doświadczalnej, polegającej na wykonaniu i opracowaniu zadanego problemu badawczego
- aktywność ucznia na lekcji,

b) oceny drugiej kategorii dotyczące:

- krótkich odpowiedzi ustnych lub kartkówek, obejmujących materiał 2 ostatnich lekcji
- rozwiązania zadania domowego lub jego brak,

4.3 Liczba ocen cząstkowych w semestrze może zostać zmniejszona w wyjątkowych okolicznościach, np. podczas nauczania zdalnego, choroby i nieobecności ucznia, a ocena z pierwszego półrocza może stanowić jedną z ocen cząstkowych w półroczu drugim w wyjątkowych okolicznościach.

4.4 Sukcesy osiągnięte przez ucznia w konkursach i olimpiadzie przedmiotowej mogą wpływać na podniesienie oceny z chemii.

4.5 Uczeń ma prawo odwołać się od oceny śródrocznej lub rocznej do dyrektora szkoły.

4.6 Uczeń ma prawo do przystąpienia do egzaminu klasyfikacyjnego i poprawkowego.

5. Postępowanie w sytuacjach szczególnych:

5.1. Jeżeli w wyniku klasyfikacji śródrocznej stwierdzono, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi lub utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, szkoła stwarza uczniowi szanse uzupełnienia braków poprzez:

- a) wspólne omówienie przez nauczyciela danych zajęć edukacyjnych i ucznia zakresu braków w osiągnięciach edukacyjnych;
- b) wskazanie przez nauczyciela danych zajęć edukacyjnych działań ucznia niezbędnych do poprawienia osiągnięć edukacyjnych;
- c) uzgodnienie przez nauczyciela danych zajęć edukacyjnych i ucznia wspólnych działań nauczyciela i ucznia prowadzących do poprawy osiągnięć ucznia.

5.2. Podwyższenie przewidywanej oceny rocznej

- a) Uczeń może ubiegać się o wyższą niż przewidywana ocenę roczną, jeśli z ocen cząstkowych, które wykazują spełnienie wymagań edukacyjnych, nie wynika ona jednoznacznie.
- b) Warunki i tryb uzyskania oceny wyższej niż przewidywana określa nauczyciel uczący w zależności od indywidualnej sytuacji ucznia i po analizie ocen cząstkowych (forma ustna lub/i pisemna sprawdzenia wiedzy i umiejętności).

5.3. Egzamin klasyfikacyjny.

Z przyczyn wskazanych w WO uczeń ma prawo zdawać egzamin klasyfikacyjny, który składa się z następujących części:

- część pisemna – pisemny sprawdzian wiadomości 45 minut;
- część ustna – zestaw zawierający 3 pytania.

5.4. Komisyjne ustalenie oceny.

W przypadku prośby ucznia o komisyjne ustalenie dla niego oceny rocznej (z przyczyn wskazanych w WO) i zezwolenia wydanego przez dyrektora szkoły, przeprowadza się egzamin złożony z następujących części:

- część pisemna – pisemny sprawdzian wiadomości 45 minut;
- część ustna – zestaw zawierający 3 pytania.

5.5 Egzamin poprawkowy.

Uczeń, który w wyniku klasyfikacji uzyskał z chemii ocenę niedostateczną ma prawo (na warunkach zawartych w WO) zdawać egzamin poprawkowy, który składa się z następujących części:

- część pisemna – pisemny sprawdzian wiadomości 45 minut;
- część ustna – zestaw zawierający 3 pytania.

6. Zasady konstrukcji zadań pisemnych i ustnych na egzamin klasyfikacyjny , poprawkowy oraz komisyjne ustalenie oceny.

1. Łącznie zdający może uzyskać z przewidywanej liczby punktów 50% za część pisemną i 50% za część ustną.
2. Minimalna liczba punktów, którą powinien osiągnąć uczeń zdający egzamin poprawkowy, wynosi 40%.
3. Każdy zestaw sprawdzający znajomość zagadnień danego działu chemii obejmuje jednocześnie podstawowe umiejętności zapisane w punkcie 2.3 – **kryteria odpowiedzi ustnej** sprawdzania wiedzy i umiejętności.
4. Liczba przygotowanych zestawów egzaminacyjnych jest zgodna z liczbą osób zdających + 1 zestaw dodatkowy.